

Дереча Ю.А., Кочешков А.С.

(КПІ ім. Ігоря Сікорського, м. Київ)

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ХУДОЖНЄ І ЮВЕЛІРНЕ ЛИТВО: МОНУМЕНТ «БАТЬКІВЩИНА-МАТИ» – СЕКРЕТИ ТЕХНОЛОГІЇ

E-mail: maestrojuliaa@gmail.com

Мета і завдання дисциплін спеціалізації «Художнє і ювелірне литво» стоїть в підготовці висококваліфікованих бакалаврів, які мають уяву про:

- історію мистецтв і технологій;
- основи розвитку світового та вітчизняного ливарного мистецтва;
- особлива увага приділяється різним засобам формоутворення художніх виробів.

Для фахівців у галузі технологій художнього литва це є у край важливо з тим, щоб він міг оптимально співпрацювати з архітектором, скульптором, художником, модельєром.

Щодо історії мистецтв і секретів технологій, то показовим є панорама правого берега столиці України: великої Дзвіниці Києво-Печерської Лаври і величезного сталевого монументу «Батьківщина-Мати». Останній входить до списку найвищих пам'ятників світу (рис. 1).

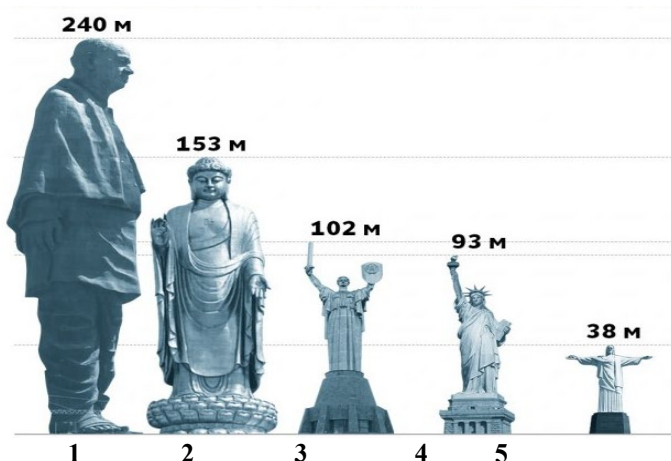

Рис. 1. Найвищі пам'ятники світу,

<https://uk.wikipedia.org>

1. Статуя Єдності», Індія.
2. «Будда Весняного Храму, КНР.
3. «Батьківщина-Мати», Україна.
4. «Статуя свободи» США.
5. «Статуя Христа», Бразилія.

Висота сталевий вражаючої скульптури «Батьківщини-матері» разом із постаментом – 102 метри, маса – 530 тонн. Але вона приховує в собі декілька секретів: постамент пам'ятника – це не лише опора із залізобетону, а 5-ти поверхова будівля, яка може витримати 9-бальний землетрус [1].

При проектуванні планувалося, що на постаменті встановлять 90-метрову бронзову статую. Також передбачалось покриття скульптури сусальним золотом. Але від цих ідей відмовилися, як з технологічних причин, так і через вартість матеріалів. Проте весь меморіальний комплекс налічує сотні тематичних бронзових скульптур.

В історичних документах повідомляється, що метал для пам'ятника виробили в Запоріжжі. Це сталь – на Дніпроспецсталі виробляли нержавіючі злитки, а в прокатних цехах Запоріжсталі їх перекочували в листи. В Києві сталеві компоненти збирали в одну конструкцію, в основі закладено сталевий каркас, який є основним і забезпечує міцність і стійкість скульптури. Зовні видно пластинчастий каркас і облицювання. А між ними є ще один невидимий шар бандаж – каркас, який є з'єднувальною ланкою між основою і пластинами. Для монтажу (рис. 2) пам'ятника змонтували спеціальні надвисокі крани) [2].

Рис. 2. Монтаж фігури,
<https://uk.wikipedia.org>

Подейкують, що в поспіху перед урочистим відкриттям їх розпиляли і скинули в Дніпро. Згідно з офіційним документом, висота фігури «Батьківщини-матері» з урахуванням меча – 62 метри. А разом з постаментом-музеєм – 102 метри (рис. 3), в деяких документах вказано інший показник – 108 метрів. З історії Києва відомо з давніх часів, що жодна будівля не мала бути вище Лаврської Дзвіниці. Але меч «Батьківщини-матері» зробили коротшим не тому, а після аеродинамічних випробувань [3].

Адже його початкові розміри могли зашкодити скульптурі загалом, з цієї ж причини він має ромбовидний переріз. Це дозволяє більш ефективно гасити коливання, що створюються сильними вітрами.

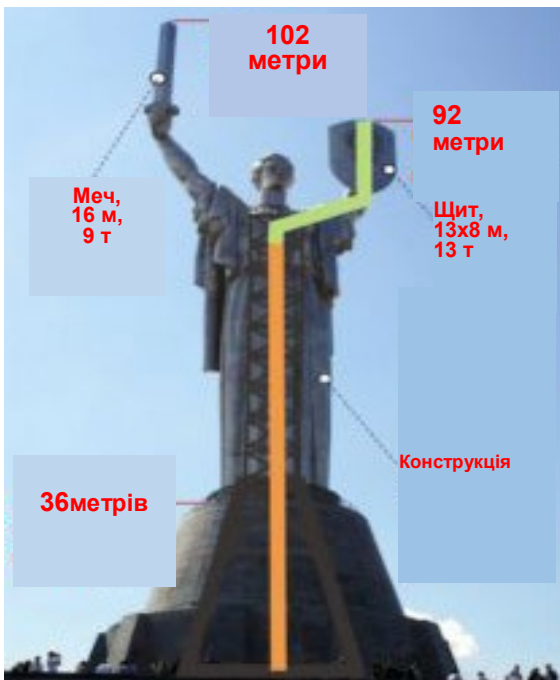

Рис. 3. Розміри і маса скульптури,

<http://city-issue.com/batykivschina-mati/>

В музеї є кілька екскурсій, протягом яких туристи можуть піднятися на оглядові майданчики, розташовані на різних рівнях «Батьківщини-матері». В середині скульптури можна побачити і доторкнутись до величезних сталевих труб і металоконструкцій, проїхатися на технологічних ліфтах. Один з них веде на рівень грудей – близько 70 метрів, так званий «Дев'ятий поверх». Звідси сходами можна дістатися до щита, щоб оглянути панораму Києва, Печерськ, Лавру, Дніпро і лівий берег столиці.

Зі щита також можна в деталях розглянути меч у правій руці і голову скульптури, на маківці якої є люк. Під ним ховається ще один секрет – невеликий висувний кран, за допомогою якого періодично виконуються сервісні роботи [4]. Автори і будівельники скульптури гарантували, що вона простоїть не менше 150 років. Так що сталевий символ Києва ще тривалий час буде туристичним магнітом столиці. І на останок, Мати захищає свій дім, дітей – монумент стоїть обличчям на північний схід! Значить правильно поставили [5].

Інформаційні джерела:

1. <https://starozhitnosti.kiev.ua/100-monument-rodina-mat.html>.
2. <https://myukraine.org.ua/batkivshchyna-maty>.
3. https://www.segodnya.ua/img/forall/users/532/53203/1_188.jpg.
4. <https://bigkyiv.com.ua/batkivshhyna-maty-den-narodzhennya-stalevoyi-pani-stolytsi>.
5. https://www.bbc.com/ukrainian/blogs/2016/05/160509_dk_blog_rodina.